

ИЗТОКЪТ

СЕДМИЧНИКЪ ЗА ОБЩЕСТВЕНЪ ЖИВОТЪ И КУЛТУРА
РЕДАКТИРА И ИЗДАВА ТЕОДОРЪ МИЛЕВЪ

СЪДЪРЖА:

Добри знаци — Т. Милевъ; Картини отъ бълг. худож. Н. Михайловъ и Алоисъ Колбъ; Среца съ Фр. Ницше; Тройка — Ив. Таманджиевъ; Драгоданство — С. Н. Поповъ; Два романа — С. Фуренъ; Музикална провинция — Ив. Камбуровъ; Наследството на Хр. Ботевъ — Ив. Клиничаровъ; Ехо безъ коментаръ; Книжнина; Разни.

АБОНАМЕНТЪ: За година 100 лв.; за 6 мес. 55 лв.
За чужбина 150 и 80 лв. За учащите се 80 и 40 лв.

Единъ брой 3 лева
Редакция и Администрация, ул. Мария Луиза 45 — София

ДОБРИ ЗНАЦИ.

Възмущението отъ лошия редъ въ България и отъ недостатъцитъ на българския характеръ се обръща напоследък въ нѣщо по-добро отъ благодарна тема за праздни разговори. Много лесно може да се провери, че представителитъ на младото поколение говорятъ днесъ за апатията и манкирането на чиновника, за безчестието на търговеца, за злата воля на работника, за подкупничеството на държавника, за простотията на селянина, за грубостта и партизанската поквара на гражданина, за опороченото възпитание на българската жена и пр., но не по кафенета и гуляйжйски кржжочи, не съ настървението на приятнитъ клюкарски беседи, на страстно и пусто одумване, а съ спокойствие и загриженост, съ болка на сърдце, съ срамъ въ душата, съ оня трепетъ въ гласа, който издава рѣшението на говорителя никога да не тръгва изъ калнитъ пжтеки на днешната действителност.

Това е добъръ знакъ.

Друго явление отъ голѣма важностъ въ днешния ни общественъ животъ е жадното търсене и четене

на литература съ социално-възпитателно съдържание. Българинътъ, когото всички хора на перото обвиняватъ въ книгомразство купува и чете писанията на Григорий Петровъ съ такъвъ ентузиазъмъ, че издателя не смогва да задоволи всичкитъ поръчки отъ столицата и провинцията. Въ своитъ книжки, постоянно изчерпвани и излизащи въ нови издания, покойния руски писателъ дава съ дълбоко човѣколюбие съвети на балканскитъ малки славянски държави какъ да се отърватъ отъ грубитъ си нрави и имъ показва по какъвъ начинъ могатъ да достигнатъ благосъстоянието и културата на нѣкои цвѣтущи северни държавици.

Всички българи и българки, млади и стари, отъ всички слоеве на обществото приематъ съ готовностъ духовнитъ напжтствия на голѣмия българолюбецъ за да уталожатъ жаждата на душата си къмъ човѣшки обноски, справедливост, редъ, красота и щастие.

Това е отраденъ фактъ.

Какво може да се заключи отъ тѣзи две и други подобни явления? Това, че часътъ на пробуждане

ПЬЮЩЕ МОМИЧЕ

Отъ НИКОЛА МИХАЙЛОВЪ

Изъ ТРИСТАНЪ и ИЗОЛДА

Отъ АЛОИСЪ КОЛБЪ

на съзнанието у българина е ударилъ.

Този моментъ, за който минали работници на българската книжнина и българския общественъ животъ работиха съ преданостъ и надежда, първата заря въ духовния мракъ на българина, първия слънчевъ денъ въ мъченическата история на нашата земя, голѣмия празникъ за нашето племе, истинското освобождение на България, е вече настаналъ.

Ние се събуждаме като отъ страшенъ кошмаръ на тягости, страдания, печаль и смъртъ съ въздишка на облекчение за гдето миналата мъчителна действителностъ пълна съ димящи бездни, свирепи чудовища и зловѣщи сѣнки отстъпва предъ една нова действителностъ: спокойна, лжчезарна, радостна.

Напраздно сж скептическитъ извления на нѣкои стари родолюбци, че това робско племе, българитъ, никога нѣма да се оправи.

Българското племе ще се оправи и се оправя, защото българското съзнание за човѣшко достоинство и граждански обязанности е било затрупано отъ ледни планини, но днесъ се появява, развива се, за да се разцвѣти въ пълния си блѣсъкъ.

Затова едно нѣщо не трѣбва да се забравя: българина може да има

лоши привички, незакрѣпнала съвестъ, лошъ характеръ, но тѣзи недостатъци не сж резултатъ отъ израждане; тѣ стоятъ отсамъ, а не отаткъ върховната точка на съвършенството; българина се намира въ възходъ, той върви нагоре къмъ облагородяване, къмъ възраждане; той крие въ себе си голѣми заложби на способенъ и честенъ човѣкъ; той е лошъ отъ младостъ и невежество, а не отъ извратеностъ и немощъ.

Съ развитието на съзнанието у всѣки българинъ и всѣка българка за лично достоинство и граждански дългъ, всичко въ България ще се оправи: политиката ни нѣма да бжде партизанство, управницитъ ще се грижатъ най-после искрено за благосъстоянието на цѣлия народъ, работника ще пести времето, началницитъ ще се отнасятъ башински къмъ послушнитъ си подчинени, гражданството ще съблюдава правилницитъ и ще пази реда, селянина ще работи съ двойно по-голъми усилия, безъ страхъ, че ще бжде ограбенъ, съ съзнанието, че тамъ въ столицата държатъ смѣтка за труда му, за нуждитъ му и пр

Наблюдаватъ се добри знаци, че има нѣщо ново въ България.

Теодоръ Милевъ.

Срѣща съ Фридрихъ Ницше

Отъ ГАБРИЕЛА РОЙТЕРЪ

Приети бѣхме отъ пастирката Ницше и Г-жа Ферстеръ, нейна дъщеря, радужно, да бихъ казала сърдечно. Пастирката, жена на която не личеа седемдесетъ години, съ посивели коси и съ лице почти безъ бръчки, ми показа навъ масичката за шисне следния пасажъ отъ библията прогоренъ на дърво: „Планини могатъ да отстъпятъ и височини да рухнатъ, ала моята милостъ не ще те напустне, тъй казва Господъ, твоя спасителъ“. Приятели ѝ го бѣха подарили за утѣха на нейното сърце при известието за тежката болестъ на сина ѝ. Колко ли пкти сж се обръщали разплаканигъ очи на безутешната майка къмъ тѣзи думи и колко ли пкти нейнигъ ржце сж се скръствали за молитва. Дъщеря ѝ Елисавета ми разправи следъ това, каква борба е водѣла срещу майка си. Набожната стара жена считала за свой дългъ, дори за нѣкакво опрощение, което ще сполѣти сина ѝ отъ въдъ, да изгори и унищожи неговитъ безбожни съчинения. Когато г-жа Елисавета се върнала отъ Южна Америка, дълго време тя трѣбвало да се бори противъ майка си, докато я убеди, че дълото на единъ гений не принадлежи на фамилията, а на свѣта. Най-сетне тя я склонила да ѝ предаде всички писания на нейния любимъ братъ. Сега тѣ почивали въ едно сандъче, украсено съ символа на змията и орела. А, — колко двойствено е чувството на човѣка — отъ друга страна, старата жена бѣ видимо горда отъ това, че славата на великия ѝ синъ привлѣча чужди хора, да посетятъ нейната проста къща, както се отива въ храмъ, гдето божеството е скрито въ светая — светихъ.

Г-жа Елисавета Ферстеръ-Ницше говори дълго и прочувствено, често съ съзвонъ на очи за своя любимъ братъ. Тя съжаляваше извънредно много, дето не е могла да бжде близко до него въ тежкитъ дни на последната борба преди настъпването на страшната болестъ. Никой не се осмѣляваше да ѝ каже това, което всички чувствувахме: че тукъ и сестринската обичъ не би могла да спре ходътъ на трагичната сждба.

Тя бѣ една твърде женствена жена за което нѣко французитъ казватъ: *une femme très femme*. Една отъ онѣзи жени, които всѣки мжжъ се чувствува задълженъ да покровителствува, въ които се съмняватъ дали биха могли сами да си отворятъ вратата, да не говоримъ за това дали биха могли да си взематъ билетъ и да се качатъ въ определения вагонъ. И които, въпреки своята привидна безпомощностъ криятъ въ себе си маса енергия и мдаростъ. Изданието на съчиненията на нейния братъ е едно дълго, за което трѣба да ѝ благодаримъ цѣлия културенъ свѣтъ... Днесъ, когато Ницше е вече една призната величина въ философията и поезията, за или противъ която може да се вземе

Тройка

Все напредъ, все напредъ, все напредъ
презъ безкрайнитъ снѣжни полета —
презъ виелицы, преспи и ледъ
нека бѣсно преусатъ конетъ.

Мойта жадъ за просторъ е велика,
азъ горя за безбожната ширъ —
каруцарино, вдигаи камшика,
каруцарино, удрай безспиръ.

Къмъ далечния северенъ полюсъ,
къмъ полярната, сѣгъла звезда —
азъ копнея за въздухъ и воля
всредь обширната степъ на студа.

Като вихъръ да минатъ конетъ
и съ стихийния, шеметенъ бѣгъ
отъ безбръжнитъ бѣли полета
нека бие въ очитъ ни снѣгъ.

Каруцарино вдигаи камшика,
прекосявай и бури и ледъ —
мойта жадъ за просторъ е велика...
Все напредъ, все напредъ, все напредъ.

Иванъ Тамамджиевъ.

становище, и чието огромно значение и безпримѣрно влияние никой не може да оспорва — днесъ не можемъ да си представимъ срещу какви голѣми трудности е трѣбвало да се бори слабата жена. Отначало тя не е могла да намѣри даже хората, които сж и били нужни за да разтълкуватъ нечетливия почеркъ на манускриптитъ. Компетентнитъ сж се държали настрана — знае ли се свързането на името ѝ съ това на Ницше не би ли развалило тѣхната академическа кариера? Следъ това пкъ липсватъ средствата за грандиозното издание и колко смѣлостъ и издръжливостъ е било нужно, за да се набавятъ...

Въ малката къщичка, този паметенъ следъ-обѣдъ Д-ръ Кегелъ ни чете съ топълъ и задушевенъ гласъ „Антихриста“ отъ ржкописа.

И когато отъ време на време посипваше, ние чухме единъ страшенъ съпроводъ къмъ смѣлата героична пѣсенъ, кървавата ирония, съ която единъ гигантски духъ разтърсваше олтаритъ почитани духъ векове — изъ съседното отдѣление нѣкакво тжло рѣмжене подобно на звуковетъ, които издава живоотно въ клетка... Това бѣ болния Ницше, който седѣше тамъ вътрѣ и нищо вече не знаеше за своето дълго, предъ което ние смразени се прекланяхме. И който въпреки това живѣеше...

Никога не ще забравя потресающето впечатление на този часъ.

Помня, тогава ние бѣхме на мнението, че за тургане подъ печатъ на това съчинение не е още дошло времето — че книгата ще бжде забранена, може би. Както е известно, ние сме се лгали. „Антихристътъ“ действително никога не е билъ забраненъ, въпреки обстоятелството, че малко сж

може би книгитъ въ свѣта, които се оплъчватъ тѣ рѣзко и остро срещу християнството. Следъ прочита и азъ бѣхъ изранена въ дълбочинитъ на сърцето си и съ запитвахъ: Дали бихъ могла тукъ де измѣря нозия сигуренъ пжтеводителъ?

Когато се раздѣляхме, още веднежъ чухъ тжлото ржмжене...

Следъ това постѣихъ къщичката въ Наумбургъ още нѣколко пкти. Не мога да си спомня, точно азъ ли бѣхъ която препорѣчахъ на художника Шевингъ да се запжти за този домъ, ако има желанието да рисува Ницше. Въ всѣки случай Шевингъ постигна цѣлта си, понеже тогава Ницше се чувствуваше по-добре и често прекарваше на верандата подъ снѣжката на зеленитъ лозови листа. Тѣ го нарисува и художника, зелени снѣжки висятъ надъ вгълбения въ себе си образъ, който добива отъ това нѣкакъвъ мъртвешки цвѣтъ. Азъ видѣхъ картината въ Шевинговото Ателие въ Берлинъ и бѣхъ потърсена. Ала последното, мощното което дремеше задъ болестъта, демоничността на този образъ той не бѣ успѣлъ да предаде.

Впрочемъ и майката и дъщерята не бѣха доволни отъ портрета. Майката напр. веднажъ разочарована ми съобщи, че синъ ѝ изглеждалъ въ картината като нѣкакъвъ бледенъ смъртникъ, а той самия въ действителностъ не изглеждалъ такъвъ; той ималъ бодро лице и съзсемъ не е забележала страдания по него. Нека азъ сама видя, тя ще ме заведе при сина си. Азъ се вкаменихъ. Никога болния не бѣ показванъ на посетители. И ако г-жа Елисавета присъствуваше, тя сигурно нѣмаше да допусне това. Заедно съ г-жа Ницше ние се изкачихме въ горния етажъ —

трѣба да си призная, коленетъ ми трепнаха. Майката отвори една врата и рече: „Влезте по-близко, той надали ще Ви забележи.“

Предъ менъ, Ницше върху една отоманка, простната на дългъ бѣ Фридрихъ Ницше! Дѣтъ гледахъ това странно фино и твърде обгорѣло отъ слънцето лице съ огромнитъ мустаци и нежния красивъ носъ, гледахъ велико-лепно чело и голѣмитъ очи, които се бѣха взрели въ менъ съ нѣкакъвъ страшно сериозенъ и разтърсващъ погледъ. Блѣднитъ чудни ржце лежеха, като на нѣкаква надгробна фигура издѣлана въ камъкъ, на гърдитъ. Азъ стояхъ треперяща подъ властъта на този погледъ, който съкашъ извираше изъ бездънитъ глжбини на страданиято, но следъ малко угасна: зеницитъ бидоха полузакрити отъ клепкитъ и очитъ му като че ли слѣпи съ боязнь се движеха, насамъ — натамъ подъ ресницитъ.

„Но влезте, елате по-близко“, придумваше ме майката, която бѣ до него. Нѣкакво безпокойство пробегна по смъртносразеното лице: „Ахъ не, майко, остави, остави!“, чухъ азъ единъ гласъ съкашъ отъ гроба — и никаква сила на свѣта не би била въ състояние този мигъ да ме накара да смутя мира на този бавно изгасващъ войнъ. Азъ отстъпихъ назадъ, и едва следъ време можахъ да си отвора устата за да кажа нѣщо на майката. Г-жа Ферстеръ — Ницше следъ това ми каза, че той ме погледналъ така пронизително затова, защото по тази частъ тя винаги го посещавала и той сигурно нея очаквалъ. Мене ми се стори неговия духъ да витае безкрайно далеко отъ всички човѣшки отношения, въ безгранична самота. Кой би могълъ да каже, колко отъ великата нещастна душа е имало въ този моментъ въ това тѣло?

За жертвуването и за дълга

МОРИСЪ МЕТЕРЛИНКЪ.

Свѣтътъ е пълненъ съ слаби и благородни същества, които си мислятъ, че последната дума на дълга се намира въ жертвуването. Свѣтътъ е пълненъ съ красиви души, които като не знаятъ какво да правятъ, търсятъ да жертвуватъ живота си, и това се смѣта за върховна добродетель. Не, най-висшата добродетель се състои въ знанието, какво да правимъ, и въ научаването да избираме онова, за което можемъ да дадемъ живота си. Защото само временно е дължността за всѣки отъ насъ онова, което наистина смѣтаме за своя дължностъ. Първа наша дължностъ е да освѣтимъ понятието си за дълга.

Думата дългъ съдържа често много по-вече погрешки и морална небрежностъ, отколкото добродетели.

Много по-леко е да умрешъ морално и дори физически за другитъ, отколкото да се научишъ да живѣешъ за тѣхъ.

Стоянъ Н. Поповъ.

ДРАГОДАНСТВО

Даваме мѣсто на настоящата статия заради размишленията върху българскитъ наименования и обичаи, които може да породи у читателя, но напомнимъ, че официалната наука се държи доста хладно къмъ етимологическитъ и филологически смѣлости на г-на С. Н. Попова.

Бележ. Ред.

Ако чрезъ подпалване на бждника отъ най малкитъ мжжкарчѣта и чрезъ тѣхнитъ възклици: „Суро-в-аки“ се подканятъ суритъ (сиви) мжгли и облаци да сторятъ пжтъ на раждающето се небесно светило, за да стане „АКИ“ — светло, ако чрезъ оратничарството и съ възклицигъ: К-ол-ат-тата се подканя К-олъ! или улъ! младия К-уп-ид-онъ — слънчо, т. е. да стори олъ! да рипне върху майката Земела (земя) която очаква неговото оплодяване чрезъ лъчитъ му, посочвано нагледно съ коледарската Дубаня и привидното оплодяване (на сирни заговенки изъ Малко Търновско) на кукаритъ, съ привързанъ дървенъ фалусъ то съ устройванитъ тракийски драгоданствувания, се е отблагодарявало на небесното светило, като влѣзло въ своето най-тържественъ творчество като: Ярило Ржла или Вебъ

(по елински Фебъ), което следъ тоя день (23 Юний) започва да отива къмъ упадъкъ и затъване, като: Нъ-ебъ-тжнъ! записанъ отъ елинитъ Нептунъ (не творящъ, а потъващъ).

Драгоданственитъ баканалии до пълнитъ баки, баклици, баколи, бакъри и бакари, завършвани презъ ноцъта съ оргии (о-ржгии) извършвани за сега само отъ българитъ селяни около гр. Еносъ, на мѣстносттата „Драгодина“, (до старитъ занемарени солници), сж извършвани нѣкога изъ цѣла Тракия, Мизия и Македония. Това ни свидетелствуватъ стотицитъ географически имена: Драгоданъ, Драганово, Драгодинъ, Драгодина, Драгичево и пр. и идентичнитъ имъ: Удово, Хуйовене, В-уйовци, Под-уйене и др. подобни, а сжщо и обрядитъ на Германчо и на Еньовденъ.

„Вия ни гледайте сига. Най гулямитъ зиафети и веселия станваха на созга день тукъ на Драгодина. Тукъ виждате ли тува рамното, пудъ гржмнъто на паламудѣто пучирняваше утъ людѣе. Пкъ въ морѣто и вечеръта — мани, мани!“... се хвалеха Еносчани.

Тия имъ веселия и къпаня въ морето съ обикчени глави съ вѣнци отъ

еньовчѣта завършватъ презъ ноцъта съ оргии, като нѣкои отъ съпрузитъ се събиратъ съ трети лица. Голѣмия моралъ, който тамошното население спазва въ всѣко отношение ме накара да попитамъ Еносчанката баба Злата, майсторъ — Димитрица — тжца на тринчанина Никола Стамболовъ: Какъ тѣ се здаватъ на тоя празникъ на такава разпуснатостъ? На тоя ми въпросъ, тя изненадена ми отговори: „Е-е, куме! Ами то само на созга день! Ама чуй, се погодно-ва две младъ, се милували, се драгували, па не могли да се зьематъ: на созга дъенъ имъ е халалъ да се събератъ, та да имъ падне жалба утъ сърдцѣту. Оти на созга дъенъ слънцитъ е най силно и слява да се драгува съ морету и съсъ земата и кой що поиска отъ людѣто, имъ се дава.“

Слаби остатъци отъ тия обичаи и празнувания, въ честь на върховния творителъ слънчо — Веб-у-сѣ (Фебусъ) макаръ и силно порицавани, отъ православното свѣщничество сж били спазвани до преди балканската война и отъ българитъ отъ Деде-агачско и извършвани около зеленчуковитъ градини задъ бомбардираната презъ великата война Голѣма парна мелница.

А като се проследятъ всички тия остатъци отъ древнитъ трако-скитски обряди на Бждина, Суроваки, Калада, Оръ-атъ-тата, Русалла, Германчо, Драго-

данъ и пр. заедно съ разнороднитъ: колаци (рогачи), боговци, украинската:

Колать-колать-кладница,

Добра съ медомъ паланьца.

Велиденскитъ кукулници,

Сватбарскитъ хлебове, съ натъкнати позлатени ябълки, коледарската дубаня, шопската сватбарска уруглица и уржлица (у Кукушани, уруглица), оранжево-огнения булченски (и на коледарската булка) прочелиникъ и сокаи; като се проследятъ древнитъ трако-скитски монети съ изображениа на: жребець-атъ, бикъ, овѣтъ, нерезъ и пр. въ положението на възмжжаване, творческа сила и упадъкъ, въ връзка съ древнитъ трако-скитско-словенски обичаи (изнесени отъ Д-ръ Люборъ Нидерле) да погребватъ мъртвитъ си, слагайки въ устата имъ зърно червенка и покривайки телата имъ съ червена глина; боядисването на фалуса-германчо съ червено; цвѣта на привързаното къмъ уруглицата флагче; а заедно съ това като не се изпускатъ изъ предъ видъ древнитъ тракийски статуи и изображения на две, три и четирилиция Богъ — Бага — Багатамъ на гръмника — Таранъ, на Богинята Земела и Берекета (Беренкжти) и пр.; ролята на Бага-Курица на творителкитъ лжчи — „Атиарки-дѣви“, на които е посвѣтенъ паметника на Троадскитъ Вождове — Гаван-теи и Ва-ак-теи, Роле и Мидасъ, съ надписи на чисто трако-словенски

Два романа

Въ последно време европейската литература се обогати съ два твърде характерни романи. Единия на романската — другия на англосакската раса.

Атлантида от Пиеръ Беноа и Ледникът от Йоханесъ В. Йенсенъ.

Какво сближава тия два страни романа?

Общата цел, — постигната по различни пътища.

Нередко явление въ историята на човѣшката мисъл е паралелизма, пресреждането или разиждането на идеи, по една и съща цел, — въ мисловнитъ полета на човѣшкостото.

Йенсенъ и Беноа изхождатъ отъ една точка, отъ една мисъл — дирене по художественъ пътъ първоизточника на живота и мѣсторазвитието на първичната човѣшка култура.

И докато Беноа — съ свойствената на своята раса склонност къмъ топлина, страсть и душевенъ въобще зной се отправя за целта къмъ бездннята на Сахара, то Йоханесъ Йенсенъ напротивъ — се заглежда въ огромнитъ Ледници на чистия Северъ.

Два полюса — два мирогледа, две основни отправления на човѣшкия духъ!

Къде се крие началото на човѣшката култура — ето художествената задача на двамата представители на човѣшката мисъл: на знойния, съ спящъ мозъкъ южанинъ — и на хладния, но съ горящъ умъ северянинъ.

И каква разлика! Съ помощта на жива и пластическа фантазия — романистъ открива, че началото на човѣшкия животъ и култура се гнѣзди найде дълбоко въ песцитъ на пустинята Сахара — мѣстото където той намира (по интуиция), че е съществувала легендарната (по Платона), Атлантида — а скандинавътъ Йенсенъ сочи много по-приемливъ пътъ за уяснение на тоя въпросъ.

Борбата съ ледника, съ студа, съ необходимостта — ето кое е заставило тропическия човѣкъ, да се справи съ следващия го по петитъ мразъ.

И вмѣсто да бѣга отъ него — както всички негови събратия все по на югъ и все къмъ югъ, — героя на Ледника — Младшиъ (Прометей на севера) трѣбва съ вирното чело срещу това неизбѣжно за човѣшкостото зло — студътъ. И той го побѣжда най-после. Открива огъня — и става родоначалникъ на човѣшката култура.

Прекрасна е концепцията на Йенсена!

При единъ научно художественъ мирогледъ — съ дълбоко интуитивно проникновение въ най-съкровената мисъл и мистерия на нѣщата и свѣта — страня северянинъ ни разправа по тайната легенда за възникването на първичната култура и развитие на най-раннитъ наши прадеди.

И колко бодростъ, колко мощъ и здрава мъжественостъ — просто „жива

и жива

Музикална провинция

Ст. Загорско муз. д-во „Каваль“

Не единъ път се е изтъквал преубеждението съ което се носятъ столичани къмъ проявитъ на провинциалния културенъ животъ — особено въ областта на изкуствата. Истина е, че по френски образецъ — Paris c'est la France — и въ нашата страна София е средище не само на държавния, но и на културния и всѣкаквъ въобще животъ; всичко се съсредоточва въ София и всичко се стреми къмъ София. Тѣй почти всички представители на нашето изкуство сега въ столицата сж започнали своята дейность и поприще въ провинцията, където по-значителнитъ отъ музикалнитъ фигури останаха само Букорешлиевъ въ Пловдивъ и Кръстевъ въ Варна. Въ блаженно самотиние избраницитъ на столицата губятъ въ много случаи здравия усетъ за нещата и не обръщатъ внимание на това що се твори въ тишината на провинциалнитъ градове. Но дойде Плевенския хоръ и чука по носа столичнитъ хорове съ голѣми имена и ревнителитъ на хоровото дело, които все хленчатъ по неговия упадъкъ въ столицата. Плевенци манифестираха преди всичко една редка любовъ къмъ хоровото дѣло съ 25 год. съществуване на тѣхния хоръ, въ който всички членове сж една идейность и ревность, характерна за първитъ години следъ освобождението, вливатъ своя дѣлъ за преуспѣването на тѣхното любимо дѣло. Малко това; тѣ не само че не получаватъ нищо, че безвъзмездно служатъ на изкуството (а Софийскитъ хористи посещаватъ само хорове, гдето се плаща), но и всѣки единъ плаща месечна вноска за възнаграждението на хормайстора г. Сурукинъ, който съ глаговетъ, съ които разполага е довель хора до завидна висота.

Но едно недавно посещение на Стара Загора ме изпълни съ искренъ чистъ възторгъ и най хубави надежди за музикалната бджина на нашата страна. Пребиванието тамъ съвпадна съ дванадесетото представление на опе-

сила“ събужда въ духа на човѣка романистъ на Йенсена — извънъ високо художественитъ му достойнства!

Изобщо — до като французинътъ Пиеръ Беноа ни води най-ловко и умѣло, като художникъ и артистъ къмъ Сахарата на човѣшкото сърдце (и все пакъ по скоро съ външенъ отколкото съ вътрешенъ огънь) — северянинътъ Йенсенъ ни сочи пожаритъ въсредъ леда, на човѣшкия умъ — въ неговата борба съ суровата, жестока необходимостъ; — и все пакъ той запазва въ най-дълбокото на човѣшката душа — най-съкровеннитъ тайни на човѣшкото сърдце, — съхранило вече земелъ, взетъ направо отъ центъра на земята, огънь — отколкото само външно палаящия зной и пламъкъ на Сахара.

Светославъ Фуренъ.

рата „Гергана“. Стара Загора и операта — това звучи нѣкакъ и смѣшно и парадоксално! Бѣхъ, готовъ да чуя и видя всѣкакви конфузи присжди на провинциалното театро. Но вмѣсто това за моя най-приятна изненада, азъ видѣхъ едно прилично изпълнение — Особено на сцената: Солисти и хоръ надхвърлиха всѣкакви очаквания. Никола — г. Баталовъ — звученъ приятенъ теноръ, пѣ много музикално и играе твърде задоволително, Гергана — г-ца Н. х. Митева едно свежо сочно сопрано — възхителна сельска девойка на сцената дѣво Недѣлко — г. П. Тотевъ, красивъ здравъ баритонъ — Теню Велевъ, Ст. Георгиевъ, Д. Драгиевъ и всички изпълнители на малкитъ роли гласовтаи хора, всички научили тѣй сигурно и безукорно и здраво ролитъ си, че операта за голѣмо очудване, се играе безъ Суфльоръ. Трѣбва да се отбележи особено висотата, на която Златанъ Станчевъ е издигналъ хора на д-во „Каваль“, а за подготовката и изнасянето на операта голѣмъ дѣлъ се пада не ще съмнение на диригента г. Ал. Георгиевъ, режисьорката г-жа М. Шопова, балетмайстора г. Стоиловъ и на всички участвуващи, отъ първия солистъ до последния хористъ — следи се всички въ едно идейно цѣло — жадно за най безкористно труженичество.

Стара Загора може да бжде горда, че има дружество като „Каваль“ което събира около себе си всички любители на музиката въ града, собствено, „Каваль“ е една идея обхванала целия градъ, та безплодни сж усилията на единични озлобени навѣрно хора да изпреватъ прегради срещу неговата дейность.

И което е най интересно, то е че като се изключатъ диригента и хормайстора, които сж специалисти — всички останали изпълнители на „Гергана“ сж хора съ най разнообразни професии: адвокати учители, чиновници и пр. Азъ жалахъ, че нѣмамъ подъ ржка бележката съ професийт на изпълнителитъ за да се получи по ясна картина за дѣлото на „Каваль“, да обедини около себе си хората отъ всички слоеве на обществото за културно музикална дейность. Ст. Загора въ хорово и въобще вокално отношение държи може би първенство — нѣщо което се дължи на усилията на всички музикатни, но особено на двамата: г. П. Пжидевъ, който сѣе гласова култура въсредъ дѣцата и съ своята китка подготвя цѣли генерации хористи и г. Златанъ Станчевъ — единъ хормайсторъ съ голѣмъ похватъ и умение — работящъ съ възрастнитъ. На тѣзи двама неуморими ратници Стара-Загора дължи своето твърде високо ниво въ хорово и изобщо вокално отношение и ако „Каваль“ имаше и единъ поносенъ оркестръ (ахилесовата пета на нашето музикално развитието!) смѣло би могълъ да изиграе „Гергана“ и въ столицата. По примѣра на „Каваль“ всички наши музикални и пѣвчески дружества трѣбва

да възкрѣснатъ, за новъ животъ — за да служатъ като огнище на музикална култура въ страната.

Иванъ Камбуровъ.

По наследството — на Хр. Ботевъ

Г-не Редакторе,

Въ брой 26 на в-къ „Изтокъ“ е дадено мѣсто на една статья отъ г. М. Димитрова, която и по стиль, и по съдържание не отговаря на целта, която преследва нейниятъ авторъ. Всичко друго оставамъ настрана, но отъ статьята на г. Д. не може да се разбере, какво той иска да докаже. Онова, обаче, което и азъ и грамотната публика разбира, то е, че г. Д. е елпентъ оплелъ концитъ. За да освободѣше съвестта си отъ кеквото и да е угризение, той трѣбваше чисто и просто да признае своята грѣшка и да зарече „Неизвестнитъ произведения“ на пълно забвение: тѣ не сж нищо друго, освенъ едно безобразно явление въ българската литература за Хр. Ботйовъ. Но г. Димитровъ иска сега на всѣка цена да ни ги натрапи не затова, защото тѣ сж произведения на Хр. Ботевъ, а просто затова, защото той — г. Д-овъ —, който извърши едно грубо литературно престѣпление, трѣбва да възстановява своята покрусена литературна честь. Затова — а не за чернитъ очи на Ботева — той се е разкричалъ почти едновременно въ три различни издания („Развигоръ“, „Уч-Мисълъ“, „Изтокъ“) да се „защитава“.

Трѣбва да се разбере, че спорътъ около нещастнитъ „Неизвестни произведения“ на Хр. Ботйовъ не е личенъ споръ между менъ и тѣхниятъ изобретателъ: той е отъ общественъ интересъ и желателно е въ него да се намѣсатъ и други специалисти — литератори.

Колкото за мене, азъ си казахъ думата въ брошурата „Мистификацията съ произведенията на Хр. Ботйовъ“, която допълвамъ само съ 2-3 думи (въпреки всичката си надутость, г. Д-овъ незаслужава повече внимание по тоя въпросъ!) въ предговора на моята брошура „Христо Ботевъ — Животъ и дѣла“, която тия дни интересующия се читателъ ще има на ржце. Ако, обаче, и следъ това г. М. Д. не съзнае своето заблуждение, което му позволи цѣла година безконтролно да злоупотребява съ довѣрието на българската публика, тогава харами да му е хлябътъ, който яде отъ държавата.

София,

16. IV. 1926.

Ив. Клиничаровъ.

Въ Манчестеръ, въ книгитъ на единъ отъ мѣстнитъ букинисти е намѣренъ единъ ржкописъ отъ деветъ неизвестни четиристишя на знаменития персийски поетъ Омаръ Кайямъ.

(древно български) езикъ, писани преди повече отъ 25 века; сжщо като се проникне добре въ имената на тия Божове, създадени отъ трако-скита, чрезъ неговия първобитенъ езикъ, състоящъ се отъ едносложни и еднозвучни, нѣкои отъ които сж въ употребление и до сега отъ славянитъ като напр.

М! или М-м-м! — благо, приятно красиво и пр.

Лъ! — луйно, силно, люто (лъ!-у-то) и пр.;

С и Стъ! — сжщинско, сжществено, стабилно.

Р-р-ръ! — гжрмовно.

К — къмъ, У и в — въвъ вътрѣ; а съ отрицателните „частица ако — но ака — не нѣ, не, но — в — нѣ в — нѣ“ и т. н.

О — за; Е, ее, ествъ, е, имаго, сжществувагъ тогава тия първобитни едносложни и еднозвучни изрази, отъ които сж съчетани поветето отъ географическиятъ имена на: реки, поля, възвишения, заселища и пр. както и на поветето отъ Божескитъ имена, сж основнитъ корени на поветето отъ думитъ въ езичитъ на всички народи отъ арийската раса.

Излизайки отъ тия едносложни, като се спремъ на гатанкитъ загадки на отъ българитъ изъ Кешанско, Малгарско село Пишменъ и Малко-Търновско, за: „Арикъ, Арика“ или „Урикъ, Урика двѣ петлета три пулатки — кой Урикъ е?“ и

идентичнитъ съ тѣхъ изъ Търновско-Лясковско за „Кулонъ, Кулона, петлета и цѣквалничета“.....; на обичая на турцитъ и гърцитъ изъ Южна-Тракия да наричатъ българитъ особено работницитъ и майстори по копирнарството „Аръ-челебии и Аръ-челебийки“; употребяваното, вмѣсто сегашното идяще отъ Господъ — господине, отъ Нюселчани (Софийско) а сжщо и изъ Ямаолско, Сливенско и изъ Бесарабия — аре, аре Иване; отправяното отъ турцитъ само къмъ българитъ аретликъ; закакитъ на малкитъ романчета само къмъ българчета: Аруле-магаруле; обращенията на романитъ къмъ насъ съ израза аруле; изразитъ: старо-аро, арень, м-арень м-арентия; благословията: „да аросашъ!“ като свържеме всичко това съ твърдението на Стефана Византийски, че най старото име на Тракия (тукашна и презморско-азийска) е било Арна и съ твърдението на Йеродота, че натоварената отъ Фараона Псемитахъ I комисия отъ учени жреци, да проучи и открие, кое е най старото племе на свѣта, е посочила за такова тракийското племе — Аѣ-Ибъ; като се проследи всичко това внимателно, не може да не се дойде до заключението, че отъ арийскитъ народни имена само имената: горци или карри загорци или захълмици и далмати, полжци или долонки, лелеги или морейци аморейци, збрегйци (фригийци) и накол-

ци носятъ имената си отъ мѣстата които сж обитавали, а всички други особено потомцитъ на трако-скититъ: Мирмидони, Утургури Кутургури, Блъг-гари, Руси Сърби, Жрвати, Македони, Богеми Сармати, Мизи, Траки, Сатри Печенегги, Челопечи Граовци Ан-греяни Лигури Трибалъ, Маркомани Марвини Дардани, Даки Драгадичи Юнгари и десетки други, които въпроче са еднострануци, носятъ имената си заети отъ блажитъ и сърдити прояви на небесния огънь — слънце и гърмотевизици. На тия прояви възведени въ божества които сж плашили и обнадеждавали, както това ни показватъ посоченитъ обряди, древния трако-скитъ, той поклоняйки имъ се и принясаяйки имъ жертви (да ги умолистави), е билъ и обхичванъ съ тѣхнитъ имена, както сега се обхичватъ разнитъ сектанти като: бапгисти, сжботнички, евангелисти, рационалисти или въздържатели, вегетериянци и пр.

И така поклонитъ на: Т-р-р-аки! (грьмъ и свѣтковица) сж наричани траки; на М-а-к-е-т-онъ (Благъ и свѣтене той) — Македони; на: М-м-м-и-з-з-зъ! — (Благъ и свѣтковиенъ — мълноносенъ) — Мизи; на: Вог-е-м-и! — (Богче благъ) Богеми; на: Блжг-гаръ — (Благото небесно) гориво (слънцето) или блъгия гръмъ предвестителъ на благоносна влага) — Блжгари; на: С-а-т-р-р-ръ! (Сжщин-

ски творецъ гръмникъ) — Сатри; на: Жръ-в-атъ (грьмъ въ творчество) Жрвати; на: С-ррр-бий (сжщински гръмъ ударъ) — Сърби; на: С-Аръ-м-атъ (сжщинския върховенъ благъ творителъ) — Сармати и т. н.

И всички тия народици отъ Трако-скитското словенско племе — скотовѣдци и земеделци даже и до времето на Йеродота запазватъ своитъ хубави обичаи на миръ и любовъ, като чрезъ подбрани юноши и дѣвци препращатъ отъ народица въ народица увити въ ржженна слама Божественитъ дарове, т. е. зърна и отборъ плодове за садиво и разплодъ; нѣщо което ни свидѣлствува и Вожъ-Ролевия верски паметникъ, Обаче и тия хубави славянски обичаи, сж били нарушени и покрусени отъ потомцитъ на древнитъ финикийци — Латинско-елинитъ. Тѣ отначало като основатели на търговски седенки и колонии по трако-македонскитъ побережия, и започнали вече да основаватъ своитъ завоевателни държави, пленявали изъ островитъ и изнасилвали свободата на преносвачитъ на тия дарове — юноши и дѣвци. Но за това други пътъ.

Ехо безъ коментаръ.

Изъ уводната статия „Култура ли“ на в. Борба, бр. 166 изд. въ Търново: „... Думата ни е за читалищното управление въ което сж се загнездили хора, които не само не сж полезни, но даже сж вредни за града и сж нищо не сж доказали, че оправдаватъ своето назначение... Читалищния салонъ сж договоръ е даденъ за кино-театъръ сж голѣмъ наемъ. Това ли е предназначението на този салонъ, който е строенъ отъ подаянията на стотици благодетели на града. Не се ли срамятъ тия господа като гледатъ да висятъ още портретитъ на галантнитъ дарители по стениитъ на кино-театъра, въ който започнаха да се играятъ апашки филми“.

Д-ръ П. Джидровъ въ в. „Напредъ“, бр. 68: „... Вътрешнитъ режими на България не интересуватъ нито консервативния Балдуинъ, нито военнлюбивия Поанкаре, нито опортюниста Брианъ, нито фашиста Мусолини. За себе си тѣ биха искали единъ сигуренъ редъ въ България, който евентуално не би подложилъ тѣхнитъ материални и политически интереси на рискъ.“

И ако следъ 9 юни европейскитъ мѣрдавни правителства не сж могли да сторятъ нѣщо за България, дължи се на обстоятелството, че *нашата страна биде обхваната отъ една гражданска война*, при която сж отнети всички условия за единъ сигуренъ редъ...“

Сп. „Природа“, кн. 7—8. год. XXVI, Ал. Рад.: „Отъ горскитъ ни дървета, като символъ на могъщество, издръжливостъ и сила е джбѣтъ, но букътъ надминава джбѣтъ по своята хубостъ. Нѣма дърво въ широколистнитъ гори, което може да се сравни съ бука по своята красота. Ненагледни сж буковитъ усойни гори въ нашитъ балкани“.

„Провинциаленъ актьоръ, изд. въ Н.-Загора, бр. 7: „... Ний апелираме къмъ г-нь Д. Шишмановъ да остави „идеята“ си за дирекция, (касае се за Дирекцията на изкуствата. Ред.), а да направи постѣпки предъ факторитъ въ тая страна да се отпуснатъ малки поне субсидии, за костюми и декори за провинциалнитъ трупи и театри, които най-много чувствуватъ икономическата криза въ сраната.“

Д-ръ Л. Аджаровъ въ в. „Казанлъшка Искра“ бр. 42: „Като имаме цифритъ на умиранията и малката раждаемостъ, може да се твърди, че гр. Казанлъкъ се обезлюждава“.

В. „Нашето семейство“, изд. въ Русе, бр. 1: „... Поради упадѣка на морала, зачестиха семейнитъ раздори, скандали и разводи, а като последиствие отъ тѣхъ настѣпи и грозна нравствена мизерия въ много отъ семействата. Тази мизерия и покварата отъ улицата нахлува и въ училището, гдето не е вече рѣдко да се намѣри поречна и престѣпна младежъ“.

в. „Село“, изд. въ София, бр. 33: „Смѣтка си прави търговеца, фабриканта, лихваря, занаятчията, чиновника, пенсионера, дори просяка и апаша. Всички си правятъ смѣтка: колко ще получатъ, отъ де какво ще купятъ, колко ще спечелятъ, кжде какви далавери ще направятъ. Само земледѣлеца не си прави смѣтка: оре, сѣе, труди се, мжчи, се, а не му дохважда на умъ да грабне молива и да си направи смѣтка: колко може и трѣбва да земе отъ яйца, кокошки, агнета, прасета, добитѣкъ, буби, пчели, тютюнь, зърнен храни и пр. „Който не си прави смѣтка, иска да фалира“ — казватъ умни хора“.

Стоянъ Михайловски въ в. Лѣча, изд. въ София бр. 7: „... Бѣхъ въ Франция преди четвъртъ вѣкъ. Въ Парижъ имахъ срѣща съ единъ мой старъ учителъ, Monsieur Tintant. Между другото той ми зададе такъвъ въпросъ: Имате ли цѣлостни хора?“

... Такива хора нѣмаме, обяснихъ азъ... Нашитъ културни хора сж голтаци и зюргарановци — а нашитъ имотпритежатели сж хапловци и нищи духомъ.

Monsieur Tintant ме изгледа състрадателно и ми рече:

Изгубени сте! Въ всѣки случай готвеве се за тежки приключения, за грозни национални и социални сътресения!

Това пророчество на френеца се сбъдна:

Между младото българско поколение се намѣриха хора — готови да опожарятъ цѣлъ единъ градъ, за да си запалятъ цигарата:

— А спасението гдето е? ще ни запитатъ нашитъ читатели.

Спасителъ на България ще бжде оня, който отклони младитъ българини отъ ламтежъ за бюджетна манна, онези който насади въ тѣхната душа погнуса отъ всѣко политическо плячкочлюбие.“

в. Съзнание, органъ на Бѣлг. учит. съюзъ, изд. въ София, бр. 28 „... Явно е, че между народа и учителството въпреки всичко има нѣщо близко, нѣщо неразривно, нѣщо което прави отъ тѣхъ едно недѣлимо цѣло. И като че ли, колкото повече презъ изтеклата страшна година се надуваха фактитъ за да се стовари единъ голѣмъ дѣлъ отъ отговорностъ за близки и по-давнашни злини върху учителя, толкова по-много людно се стече сега на нашия празникъ и то именно на нашия, на съюзния празникъ да манифестира своята обичъ къмъ учителя, къмъ съюзния учител“.

Книжнина

Мѣдростъта на Рабиндранатъ Тагоръ отъ **Вичо Ивановъ** съ предговоръ отъ Людмилъ Стояновъ и портрета на Тагоръ, София, 1926, стр. 42, цена 12 лв.

Древнитъ источни култури се пробуждатъ за новъ животъ. Ние сме зрители и свидетели на едно събитие съ решително значение за по-нататъшната история на човечеството: възраждането на Азия. Изглежда, че повикътъ *ex oriente lux* (отъ изтокъ иде свѣтлина) не е само празенъ шумъ. Едно малко доказателство за това е великиятъ поетъ на съвременна Индия: Рабиндранатъ Тагоръ.

Не е преувеличено действително, ако кажемъ, че животътъ и дѣлото на Тагоръ е изпълнено съ свѣтлина. И навсѣкжде, дето стѣпи неговия кракъ пониква цветето на радостта. Изтерзани разбити, каквито сме ние европейцитъ следъ голѣмата война, безъ друго имаме нужда отъ пѣснитъ на радостта, отъ словата на мѣдростъта и отъ свѣтлина, свѣтлина...

Нека всѣки, който пристѣпи къмъ дѣлото на Тагоръ и иска да се запознае съ мѣдростъта му по-отблизо стори това на рѣка съ хубавата книга на Вичо Ивановъ. Тя ще му бжде тълкувателъ на много тъмни и оплетени въпроси.

Сп. „Сатиръ“, год. I, Кн. I; списание за литература, изкуство и критика. Редактира комитетъ. Ки. I. съдържа: **Ем. П. Димитровъ**, Животътъ, **Симеонъ Гатевъ**, Задъ кулиситъ, разказъ; **Вл. Русалиевъ**, Небе; **Г. Мерджановъ**, Снь въ изтока; **Вл. Ленски**, за Достоевски; **Милко Думановъ**, Идеи и посоки; Българска трагедия отъ **Г. М.**; **П. Муратовъ**, Съвр. италиански живопись.

Съ худ. приложения: **Вл. Димитровъ** — **Майстора**, „Жетварки“; **А. Василевъ**, „Ем. П. Димитровъ“ (портретъ); **К. Шиваровъ**, „Моряци“.

Въпреки неблагоприятнитъ условия при които е поставенъ съвр. бѣлг. периодиченъ печатъ продължаватъ да излизатъ все нови вестници и списания. Това е единъ отъ признацитъ на културната стихия на българина. Горното сп. „Сатиръ“ е едно ново начинание. Въ първата книжка материала и приложенията сж много добре подбрани. Прави впечатление статията на Милко Думановъ: Идеи и посоки. Интересни сж и размишленията на Вл. Ленски за Достоевски. Художественитъ приложения сж ценни. Ние пожелаваме успѣхъ и дългоденствие на новото списание.

Сп. „Проломъ“ год. IV Кн. I и Кн. II. Редакторъ Димо Кьорчевъ. Януарската книжка съдържа: Йорданъ Венедиковъ, Шейхъ Алъ Джибалъ, исторически романъ. М. Храновъ, парти, управление, изборна система; Една

речь на Пуанкаре; Юр. Юрдановъ, конференцията за обезоржаването; Д-ръ Н. Сакаровъ, предъ бюджета; Димо Кьорчевъ, външенъ прегледъ — Локарно и вътрешенъ прегледъ.

Февруарската книжка: Йорданъ Венедиковъ, Шейхъ Иль Джибалъ, ист. романъ (продължение); Г. Занетовъ, отношенията ни съ Ромъния; Илия П. Сирмановъ, исторически прегледъ на Балк. война; Д-ръ Н. Сакаровъ, развитието на нашето кооперат. дѣло въ цифри Димо Кьорчевъ — Следъ Локарно; Димо Кьорчевъ — Народната катастрофа (книгата на Д-ръ Ал. Гиргиновъ).

Бабинъ День, сатирико-хумористична поема отъ Бричевски. Б-ка „Зидари“ № 5; В. Търново, 1926 г., стр. 40, цена 8 лв.

Сатана, мистерия отъ Петроний Дачевъ; София, 1925, стр. 40, цена 6 лв.

Триумфъ на курсива, стихове отъ М. Йордановъ; София, 1926 г., стр. 20, цена 10 лв.

Неможахме да установиме, въпреки най-щателни изследвания, подъ знака на каква школа лежатъ тѣзи стихотворения, та да приложимъ съответния критически мащабъ. Стиховетъ четохме единъ пжтъ, два пжти, нищо не затрептя въ насъ. И заключихме: или че ние не сме въ състояние да чувствуваме вече поезия, или времето на тази поезия още не е дошло.

Ала едно е належащо за насъ: при второ издание нека заглавието на книгата отъ „Триумфа на курсива“ се превърне на „Триумфа на глупостта“, за избѣгване на недоразумения.

К. К.

РАЗНИ

Книга за Петъръ Райчевъ

По случай 15 годишната сценическа дейностъ на известния нашъ оперенъ артистъ Петъръ Райчевъ нашия сътрудникъ известния музикаленъ критикъ и писателъ Иванъ Камбуровъ е написалъ една малка биографилно критическа монография, въ която се разглежда живота и дейността на Райчева на сцената. Направилъ е подробенъ анализъ на гласа и най хубавитъ роли на Райчева, така че книжката представя еднакъвъ интересъ, както за пѣвцитъ тѣй и за широката публика. Написана е на достъпенъ и увлекателенъ езикъ и се чете съ голѣмо удоволствие.

Въ книгата има и два портрета на Райчева въ ролята на Ромео отъ най голѣмия нашъ портретистъ Никола Михайловъ и една гравюра на дърво отъ Василь Захариевъ.

Доставя се отъ автора ул. Маринъ Дриновъ 2-а. Горещо препорѣчваме на читателитъ книгата на г. Камбурова.

Бр. Владигарови въ София. Следъ дълго отсъствие отъ България двамата брата Владигарови се завърнаха въ отечеството си. Концертитъ, които дадоха досега показватъ по единъ несъмненъ начинъ тѣхния напредѣкъ. Успѣхътъ имъ бѣ голѣмъ. Публиката заслужено акламира двамата видни музиканти — гордостъ на България.

Срѣщата съ Фридрихъ Ницше е извадка отъ книгата „Отъ дете къмъ човѣкъ“ на бележитата нѣмска писателка Габриела Райтеръ, кжде то разказва историята на своята младостъ.

300 гбдини отъ смъртта на Лордъ Беконъ. По тоя случай вестници и списания посвещаватъ статии за дейността на знаменития английски философъ и намиратъ, че той и сега — 300 г. следъ смъртта си — има значение за живота.

Разпродажбата на библиотеката на Андре жидъ. Не преди много известния французки писателъ Андре Жидъ разпродаде библиотеката си при надаване Повечето отъ книгитъ били ценни екземпляри съ собственорѣчни посвѣщения отъ авторитъ имъ. Анри де Ренье сега е подарилъ една своя книга на жидъ съ следното посвѣщение: „На Андре жидъ за неговата бждаща разпродажба.“

Д'Анунцио — полудѣлъ. — Споредъ нѣкои вестници видния италиански писа-

тель Габриелъ д'Анунцио проявявалъ признаци на лудостъ. Така напр. той заповѣдълъ на цѣлия женски домашенъ персоналъ да се облече въ монашески дрехи и др. т.)

Новиятъ романъ на Уелсъ: „The Thoughts of Mr. Cressault“ щелъ да бжде въ два тома. Въ него се описвало оттеглянето на г. Кресо въ провинцията и неговитъ мисли върху свѣта и живота въ 300,000 думи. Споредъ читателитъ на Уелсъ този му трудъ билъ най-добрия отъ всички досегашни.

Шпенглеръ въ Франция. — Знаменитиятъ нѣмски философъ и културморологъ Освалдъ Шпенглеръ е твърде малко известенъ въ Франция. Освенъ нѣколкото вестникарски статии и една малка брошура нищо забележително не е излѣзло върху него. Чакъ напоследѣкъ съ излизането на книгата на проф. Фоконе: Oswald Spengler (Пророчетъ на залѣзътъ на запада) интересътъ къмъ него значително се е засилилъ.

Фройдовата теория на филмъ. — Преди четири години биде филмирана Айнщайновата теория съ популяризаторска целъ. Сега въ Германия се правятъ сжщитъ опити за снимане фройдовата теория за психоанализата. Филмоватѣ кжца „Уфа“ е поставила филма: „Душевнитъ тайни“, въ който ще бжде изнесенъ единъ случай изъ практиката на психиатрическитъ клиники и начина на лѣкуването му. Главната роля щелъ да изпълнява Вернеръ Краусъ, изобразяващъ човѣкъ, който внезапно бива обхвананъ отъ безпричиненъ страхъ отъ ножове. Тази маниа разбива живота на болния до тогава докато на лѣкаря се отдава, по пжтя на тълкувания снѣщата, да разкрие причината на този недостатѣкъ и по този начинъ да излѣкува болния. Предполага се, че този навремененъ филмъ ще има грамаденъ успѣхъ навсѣкжде.

Философия на филма. — Неотдавна е излѣзла книгата на Рудолфъ Хармсъ: „Философия на филма“ при Felix Meiner, Leipzig. Тя представява едно изложение на неговитъ естетични и метафизични основи и дава на всѣки читателъ една ясна представа за ценноститъ и постиженията, които се криятъ въ кино-изкуството.

Споменитъ на Кардиналъ Гонсальви. — Наскоро ще бждатъ вечеотпечатани „Споменитъ“ на Кардиналъ Гонсальви знаменития секретаръ на папа Пий VII, създателя на Конкордата. Въ „споменитъ“ се съдържали много сведения, които щѣли да хвърлятъ нова свѣтлина върху отношенията на Наполеона къмъ свѣтия престолъ, а сжщо така и за задкулиснитъ работи на Виенския Конгресъ.

Починалъ е Н. Н. Арбатовъ, единъ отъ най-старитъ руски драматически режисьори. Той е билъ дълго време гл. реж. на малкия Театъръ въ Петроградъ.

Въ Мюнхенъ карнавала е билъ откритъ съ изнасянето на оперетата „Микадо“.

Въ Виена е била представена напоследѣкъ революционната опера „Андре Шение“ отъ Умберто Джордано, тази пиеса, въпреки своитъ недостатѣци, е била изнесена твърде добре. Най-вече се проявила пакъ Лоте Леманъ.

Въ Франкфуртъ е била чува твърде редко свирената „Пета симфония“ отъ Густавъ Малеръ подъ диригентството на Краусъ.

Починалъ е голѣмия норвежки художникъ Христианъ Крогъ на 75 год. възраст, който е билъ години наредъ водителъ на художническитъ движения въ Норвегия. Неговитъ картини, които представятъ предимно сцени изъ пристанищата и морския животъ, се отличаватъ съ своя реализъмъ и при първитъ си изложби той е ималъ мно-противници, но и много привърженици.